

## sosialurin

telf. 147 20. 11820  
box 76, 3800 Tórshavn  
p/f sosialurin

Útgevari: Fyritaks-  
og blaðstjóri: Tórfinn Smith (ábyrgd)  
Bládmenn: Hogni Djurhuus  
Jóhann Mortensen  
Jan Müller  
Lýsingar: Arne Thomsen  
Uppseting: Sosialurin  
Prent: Dimmalætting

## Nú er ovboðið

HVAT STØRSTA endamál Dagblaðsins, tess blaðstjóra og harvið Fólkaflaksins er, man vera flestu fólkið kunnugt. Hetta umboð Fólkaflaksins hevur liva av at fylgja fólki, sáa hatur og split, speireka annarleishið hugandi, birta upp undir ósemjur millum fólk og millum bygdir. Hetta er einki nýtt og kemur ongum dátt við. Vanliga hugsanin kann ikki vera annað, enn at soleiðis er Dagblaðið og sjálvandi harvið tann flokkur, sum hetta blað umboðar.

MEN EITT MARK eigur tó at vera. Eitt hitt fúlasta dømi um blaðskrivningina finna vit á blaðsins 3. síðu seinasta mikudag, har blaðstjórin (stavnamaður Fólkaflaksins og tungan á vágskálini hjá landsstýrinum) hevur umrøðu av einum fundi í Havn, sum 14. September-bólkurin skipaði fyrri. Óli B. er ósamdur við hendan bólk, og tað eru vit eisini, men fyrri tann skuld eiga tey, sum í hesum bólk eru, at virðast sum menniskju.

OKKURT BROT úr greinini talar fyrri seg sjálv: »Eitt trivaligt, reyðgardistiskt konufólk gekk og dreivaði upp og niður um hallargólv. Hon sá út sum ein statist-ur, sum skuldi prógva sannleikan í, at Føroya innflutningur er ov stórur í mun til útflutningin. (Hon kundi stóð út, sum hevði hon sjálf etið meginpartin av innflutningsavlopinum). Eitt annað brot: »Eingin av hesum tilgrónu hár-skegg-og-ulpupesjunum bað um ...«. Og eitt brot afturat: »Eitt bolandi ulpuskinn bað um orðið«.

JÚ SANNILIGA. Hetta er Fólkaflakkurin anno 1981. Er tað nakar sum kennir røddina aftur?

SUM BORGARAR í hesum landi vilja vit ikki longur finna okkum í, at medmenniskju okkara vera víðarín á ein tilíkan út um alt mark mannminkandi hátt. Vit mír at væl viðmerkingina hjá fráfarna formanni Fólkaflaksins, Hákuni Djurhuus, til úrslitið av seinasta lögtingsvalið. Hann segði, at orsøkin til valsigur Fólkaflaksins var bersøgni blaðstjóra Dagblaðsins. Fólkaflakkurin hevur síðani fingið an formann. Vit spyrja tí: Høvdur Jógván Sundstein somu áskoðan og verður hetta politiska linja floksins og landsstýrisins framyvir?

## Húkaveiðan kennir sviðan

Seinasta friggjakvöld fekk føroyska sendinevndin við Paula Ellef-sen lögmanni á odda í lag ein sáttmála við EF um sínámillum fiskirættið í 1981.

Undan báðum teimum seinastu lögtingsvalunum, hava vit hoyrt sambandsmenn sagt, at bara fólk í nóg stórum tali fóru á val og greiddu atkvøðu fyrri sambandsflokkinum, so var leyst og liðugt beinan vegin. Alt í einum kundu skipini tá loysa frá bryggju og fara vestur um hav at veiða tosk í grønlandskum sjógvi og føroyskur fiskiskapur eftir øðrum fiskasløgum í ríkisdonskum sjógvi, var heldur ongin spurningur.

Men úrslitið av samráðingunum hjá sambandsløgmanninum er nú tað, at vit yvirhøvur ongan tosk fingi í grønlandskum sjógvi, og at niðurskurðirnir júst eru størstir í ríkisdonskum sjógvi. Hetta ásnannaði samgongumenn sjálvir undir orðaskiftinum á tingi um fiskiveiðusáttmálan. Teir ásnannaði, at vit fáa onga síld, at makrelveið-

an verður 10.500 tons minni og at rækjuveiðan verður meira enn 4.000 tons minni.

Løgmaður umber seg nú við, at alt hetta er ein avleiðing av tí, sum hendi longu í 1978. Tá fór javnvágin av lagi sigur lögmaður og leggur afturat, at tað er heilt ógjæriligt at bota um hetta nú. Og tað vóru allir menn greiðir yvir framman undan sigur lögmaður. Men so er at spyrja, hvi í Guðs garði lögmaður og sambandsmenn ikki segdu hetta fyrri fólki undan lögtingsvalinum í 1978 og undan lögtingsvalinum í 1980, heldur enn tá at bílla fólki inn, at komu sambandsmenn frammat, so var leyst og liðugt t.v.s. fritt hjá føroyingum at veiða næstan óavmarkaðar nøgdur í ríkisdonskum sjógvi.

Fiskiveiðusáttmálin er gjørdur og samtyktur á tingi við 17 atkvøðum fyrri, men tað verður mest av øllum húkaveiðan hjá føroyingum, sum fer at kenna sviðan av hesum sáttmála og hesi samtykt teirra 17. Fyrri tað fyrsta verður Føroya

banki latin upp fyrri trolveiðu í ein heilan mánaða afturat. Fyrri tað næsta verður eitt trolfriðað øki eystan fyrri Suðuroyarbanka, sum hevur verið til stórt gagn hjá føroyskum snellskipum á upsaveiðu, lati upp fyrri troling og fyrri tað triðja verður loyvt skipum úr EF-londum at trola við snørdum trolposa.

Í viðmerkingunum til uppskotið hjá landsstýrinum verður m.a. sagt: »EEC hevur gjørt vart við, at av tí laksi, sum í vaksandi nøgd verður fiskaður við Føroyar stavar ein munandi partur frá áum í EEC-londum«. Sannleikin er tann, at tað er ikki EEC, sum upprunaliga hevur gjørt vart við hetta, men tað hevur okkara egni lögmaður gjørt í eini samrøðu við Morgunblaðið í Reykjavík. Har hevur hann sagt, at laksurin, sum vit veiða, ikki hevur uppruna í islandskum áum, men í norskskum, skotskum og írskum áum.

Úrslitið av hesum upplýsingunum frá lögmanni er sjálvandi tað, at EF ger vart við seg í hesum máli og fyrbíls

## viðmerkingar

hevur EF fingið lyfti frá lögmanni, samráðingarnevndini og allari samgonguni um samráðing- ar við tí fyrri eyga at avmarka føroysku laksaveiðuna í føroyskum sjógvi.

Tá samráðingar fyrr hava verið millum Føroyar og EF ella onnur lond, hava vit ofta mist nøkur tons í fremmandum sjógvi og aðrir hava mist nøkur tons hjá okkum, men nú er øðrvísi. Fyrst skulu vit missa fleiri túsund tons í fremmandum sjógvi og síðani, sum eitt slag av yvirvekt, missa eitt enn ókent tonsat av laksi í okkara egna sjógvi.

Fyrr hava aðrir kunna kravt niðurskurð í okkara veiðu hjá teimum. Nú góðtaka vit, at teir eisini krevja niðurskurð í okkara egna veiðu hjá okkum sjálvum.

Ongin ivi er um, at uppskotið frá javnaðarflokkinum í marknaðarnevndini, um at biða EF um nýggjar samráðing- ar, átti at verið samtykt.

Vilhelm Johannesen

## Forbedring av folkeskolen

Det vi her i foreningen ønsker forbedret folkeskolen med, er at genindføre indlæring af alfabetet og grammatikken, som skolepsykologerne har fået ud. Leipzig Konnektionen som vi lige har udgivet fortæller hele forløbet lige fra 1916 hvor man fik udviklet og indført ordbilledmetoden istedet for at lære alfabetet først. Ordbilledmetoden går ud på at se hele ord som et billede og så genkende det igen og gætte betydningen af ordets mening. Se det er helt vildt! da sværhedsgraden er alt for stor for en begynder elev. Et ord betyder noget ganske bestemt og afgrænset, som ikke er til at diskutere om, da betydningen står i en ordbog, så let er det. Dette ord udtales i lyde, og hver bogstav repræsenterer en bestemt lyd, derfor er det tåbeligt at springe indlæringen over af alfabetet, så har man allerede i første klasse sat halvdelen ud af spillet. Disse elever som ikke får noget ud af undervisningen, vil finde på noget

andet at lave, og det vil være at lave larm i klassen.

De fleste elever lærer (når de lærer det) alfabetet i form af vers man synger forfra til slutningen, som er den samme metode man lærte i gamle dage kongerækken — vers — og mange andre ting man skulle lære uden ad. Det er forkert, da det ikke appellerer til elevens forståelse, men kun til et automatisk indlærings mønster, der ligesom en båndoptager, bare afspiller det hele igen. Den rigtige måde er at lære alle bogstavernes lyde og dernæst hvilke der er med ord og hvilke der er selv ord. Nu læses det forfra, bagfra og midt fra og ud til begge ender.

Hvis man skal lære en sang f.eks. tager man en ordbog og slår ordene op i en stor ordbog og lærer dens betydning og bruger ordet indtil forståelsen og anvendelsen er hjemme i hus. Nu har man den forståelse af sang teksten som digteren har og så lærer man at synge den på den halve tid, da hele for-

ståelsen er der. Prøv selv!

Det omtalte er det mest grundlæggende inden for al undervisning, og det har psykologerne med årene fået fjernet, og det er årsagen til at jeg kritiserer psykologerne som jeg gør, og det med rette.

Al undervisningsmateriale skal være tilrettelagt sådan at sværhedsgraden bliver for stejl eller for lille. Den regel brydes utroligt meget, idag, dag mange lærer om de simple ting, og i næste klasse lærer eleverne om maski-

ner eller indviklet fysik o.s.v. Hverken de grammatik bøger eller andre bøger i fysik eller andre fag er pædagogisk indpasset i sværhedsgraden fra år til år. Derfor har vi så mange tabere i folkeskolen.

Alle der ønsker yderlig information er velkommen til at skrive, eller at kontakte Hans Birger Hansen, som er forhandler af bogen Leipzig Konnektionen.

Venlig Hilsen  
Jørgen Petersen

## Taxakoyring á Tvøroyri

— Eg koyri taxa dag og nátt.

Telf. 71209